

Outsourcing Refugee Protection: Human Rights Challenges and Lawful Pathways

Ahmad Rahimi¹, Safi Naz Jadali^{2*}, Fatemeh Keyhanlou

1. Department of International Law, CT.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran.

2. Department of International Law, CT.C., Islamic Azad University, Tehran, Iran.

3. Department of International Law, Ka.C., Islamic Azad University, Karaj, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Article Type: Original Research

Pages: 108-126

Article history:

Received: 04 Apr 2025

Edition: 26 Apr 2025

Accepted: 13 Jun 2025

Published online: 22 Jun 2026

Keywords:

asylum seeker, refugee, country of origin, destination country, first country of entry, transit country, outsourcing.

Corresponding Author:

Safi Naz Jadali

Address:

Iran, Tehran, Islamic Azad University, CT.C., Department of International Law.

Orchid Code:

0000-0001-8137-9099

Email:

s-jadali@iauctb.ac.ir

ABSTRACT

Background and Aim: In today's world, developed destination countries increasingly rely on "outsourcing" strategies to block asylum seekers' access to their territory and to shift their protection responsibilities beyond their borders. This study aims to examine the human rights challenges arising from such policies in light of states' international obligations and to propose alternative, lawful pathways within the refugee protection regime.

Materials and Methods: This is a theoretical study. The research method is descriptive-analytical, and data were collected through library-based research, drawing on relevant documents, books, and scholarly articles.

Ethical Considerations: Throughout all stages of writing this study, due regard was paid to originality of sources, honesty, and scholarly integrity.

Findings: The analysis indicates that outsourcing effectively constitutes an evasion of obligations undertaken under the 1951 Refugee Convention and other human rights instruments. Such practices not only render access to international protection unattainable for asylum seekers and increase the risk of forced return (refoulement), but also impose a disproportionate hosting burden on countries in the Global South, despite their limited capacities.

Conclusion: Outsourcing stands in tension with states' sovereign rights to organize borders. Therefore, moving beyond the current situation requires a focus on lawful solutions. Reliance on concepts such as "safe third country," the expansion of "resettlement" programs, and the creation of complementary pathways based on empowering displaced populations are proposed as necessary strategies to ensure respect for the fundamental rights of asylum seekers.

Cite this article as:

Rahimi A; Jadali SN; Keyhanlou F. " Outsourcing Refugee Protection: Human Rights Challenges and Lawful Pathways". 2026.

دوره سوم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۵

برون سپاری حمایت از پناهندگان: چالش‌های حقوق بشری و مسیرهای مشروع

احمد رحیمی^۱، صفی ناز جدلی^{۲*}، فاطمه کیهانلو^۳

۱. گروه حقوق بین الملل عمومی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۲. گروه حقوق بین الملل عمومی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

۳. گروه حقوق بین الملل عمومی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: در جهان امروز، کشورهای توسعه‌یافته با توسل بر اقدامات مبتنی بر برون‌سپاری تلاش می‌کنند تا مسیرهای دسترسی پناهجویان به قلمرو خود را مسدود و مسئولیت‌های حمایت از آنان را به خارج از مرزها منتقل کنند. هدف این پژوهش، واکاوی چالش‌های حقوق بشری ناشی از سیاست‌های برون‌سپاری در تقابل با تعهدات بین‌المللی دولت‌ها و ارائه مسیرهای جایگزین و مشروع در نظام حمایت از پناهندگان است.

مواد و روش‌ها: این تحقیق از نوع نظری است و روش تحقیق توصیفی تحلیلی هست. روش جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای است و با مراجعه به اسناد، کتب و مقالات صورت گرفته است.

ملاحظات اخلاقی: در تمام مراحل نگارش پژوهش حاضر، ضمن رعایت اصالت متون، صداقت و امانت‌داری رعایت شده است.

یافته‌ها: مطالعات نشان می‌دهند برون‌سپاری در واقع نوعی گریز از تعهدات مندرج در کنوانسیون ۱۹۵۱ و سایر اسناد حقوق بشری است. این رویه‌ها نه تنها دسترسی به حمایت‌های بین‌المللی را برای پناهندگان غیرممکن می‌سازند و خطر بازگرداندن اجباری آنان را افزایش می‌دهند، بلکه باعث می‌شوند کشورهای جنوبی، برخلاف ظرفیت‌های محدود خود، بار نامتناسب میزبانی از پناهندگان را بر دوش کشند.

نتیجه: حقوق حاکمیتی دولت‌ها برای سازمان‌دهی مرزها نمی‌تواند برای توجیه برون‌سپاری مورد استناد قرار گیرد. امری که با تعهدات دولت‌ها برای حمایت از حقوق بنیادین پناهجویان در تضاد است. گذار از این وضعیت مستلزم تمرکز بر راهکارهای مشروع است. بهره‌گیری از مفاهیمی همچون "کشور ثالث امن"، توسعه برنامه‌های "اسکان مجدد" و شکل‌گیری مسیرهای تکمیلی مبتنی بر توانمندسازی جمعیت‌های جا به جا شده، به عنوان راهبرد هایی ضروری برای تضمین احترام به حقوق بنیادین پناهجویان پیشنهاد می‌گردد.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات: ۱۲۶-۱۰۸

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۱/۱۵

تاریخ اصلاح: ۱۴۰۴/۰۲/۰۶

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۳/۲۳

تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱

واژگان کلیدی:

پناهجو، پناهنده، کشور مبدأ، کشور مقصد، نخستین کشور ورود، کشور ترانزیت، برون‌سپاری.

نویسنده مسئول:

صفی ناز جدلی

آدرس پستی:

ایران، تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، گروه حقوق بین الملل عمومی.

کد ارکید:

۰۰۰۰-۰۰۰۱-۸۱۳۷-۹۰۹۹

پست الکترونیک:

s-jadali@iauctb.ac.ir

۱. مقدمه

مشروعی برای جایگزینی چنین رویکردی وجود دارد تا ضمن حفظ حقوق حاکمیتی دولت‌ها، کرامت و امنیت پناهجویان تضمین شود؟

نوآوری این پژوهش در عبور از تحلیل‌های صرفاً انتقادی است؛ بدین معنا که به‌جای تمرکز انحصاری بر "فقدان مشروعیت" رویه‌های برون‌سپاری، ضرورت شناسایی "مسیرهای مشروع" و راهکارهای جایگزین را مورد توجه قرار می‌دهد.

از مجرای با پیوند دادن مفاهیم حقوقی (مانند اسکان مجدد و توافقات کشور ثالث امن) و عناصر معطوف به توانمندسازی جمعیت‌های جابه‌جاشده، این پژوهش، با ارائه یک الگوی عملیاتی درصدد ایجاد نوعی "توازن مسئولیت" بین کشورهای توسعه‌یافته و درحال توسعه است تا ضمن احترام به حقوق حاکمیتی دولت‌ها جهت سازمان‌دهی مرزها، پناهندگان فارغ از انگیزه‌های سیاسی و بر اساس مسئولیت‌ها و تعهدات حقوقی دولت‌ها مورد حمایت قرار گیرند.

۲. مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر یک مطالعه توصیفی تحلیل است. جهت جمع‌آوری داده‌ها و مطالب از روش کتابخانه‌ای در این تحقیق استفاده شده است.

۳. ملاحظات اخلاقی

در تمام مراحل نگارش این مقاله، ضمن رعایت اصالت متون، صداقت و امانت‌داری رعایت شده است.

مدیریت بحران‌های جابجایی اجباری انسان‌ها، از زمان تأسیس سازمان ملل متحد و تصویب کنوانسیون ۱۹۵۱ پناهندگان، همواره یکی از چالش‌های اصلی حقوق بین‌الملل پناهندگان بوده است. با وجود شکل‌گیری نظام حقوقی جامع برای حمایت از پناهندگان، ظرف دهه‌های اخیر تناقضی آشکار در این حوزه شکل گرفته است. کشورهای توسعه‌یافته که خود از ارکان اصلی تدوین و امضای اسناد حقوق بشری بوده‌اند، با اتخاذ رویکرد "برون‌سپاری حمایت" مرزهای خود را به روی پناهجویان مسدود کرده و مسئولیت‌های قانونی خود را به کشورهای ثالث منتقل می‌کنند. این اقدامات که عملاً در تعارض با اصل بنیادین "منع بازگرداندن اجباری" قرار دارد، پناهجویان را در چرخه‌ای از آسیب‌پذیری قرار داده است.

اهمیت این پژوهش از آنجا ناشی می‌شود که برون‌سپاری حمایت نه‌تنها یک چالش حقوقی، بلکه نمادی از فقدان انتظام سیاسی و اخلاقی در جامعه جهانی است. این رویه‌ها، نابرابری‌های ساختاری میان "شمال" و "جنوب" جهانی را تشدید کرده و بار نامتناسب میزبانی از پناهندگان را بر دوش کشورهای درحال توسعه که از ظرفیت‌های محدودی برخوردارند، قرار می‌دهد. با توجه به تضاد میان تعهدات ناشی از کنوانسیون ۱۹۵۱ و رویه‌های فرا سرزمینی دولت‌های مقصد، پرسش اصلی این پژوهش عبارت است از:

چگونه می‌توان با رویکردی چند سطحی و فراملی، برون‌سپاری حمایت از پناهندگان را به‌عنوان یک چالش حقوق بشری مدیریت کرد و چه مسیرهای

۴. یافته‌ها

یافته‌ها حاکی از آن است که دولت‌ها از مجرای برون‌سپاری حمایت از پناهندگان از تعهدات مندرج در کنوانسیون ۱۹۵۱ پناهندگان و سایر اسناد حقوق بشری طفره می‌روند. رویه‌های برون‌سپاری در کنار ایجاد مانع در مسیر دسترسی پناهندگان به حمایت‌های بین‌المللی و افزایش مخاطره بازگرداندن اجباری، موجب می‌شوند تا کشورهای جنوبی، باری نامتناسب با ظرفیت‌های خود برای میزبانی از پناهندگان متحمل شوند.

۵. بحث

در این قسمت، تعریف و ماهیت برون‌سپاری حمایت از پناهندگان، مصادیق، گستره بین‌المللی برون‌سپاری، حمایت و مسئولیت دولت‌ها، نارسایی روندهای قضایی برای مقابله با رویه‌های برون‌سپاری، حقوق و منزلت انسانی پناهندگان، سازوکارها و الگوهای مشروع انتقال مسئولیت حمایت و در نهایت نقش بازیگران جامعه مدنی و نهادهای بین‌المللی حقوق بشری برای مواجهه با چالش‌های ناشی از برون‌سپاری، تبیین خواهد شد.

۵-۱. تعریف و ماهیت برون‌سپاری حمایت از پناهندگان

اصطلاح برون‌سپاری به‌ندرت تعریف‌شده و اغلب مدلول‌هایی مرتبط و متداخل پدید آمده است. در واقع تمرکز تعریف برون‌سپاری بر تعدادی مسائل مرتبط با دامنه آن، فی‌نفسه ابهاماتی ایجاد می‌کند: نخست آن‌که آیا دامنه جغرافیایی تدابیر برون‌سپاری به رفتار یک دولت در خارج از مرزهای

خود محدود می‌شود و یا رویه‌های درون‌مرزی برای مهار مهاجرت نیز می‌توانند در حیطه این‌گونه تدابیر قرار گیرند. ثانیاً، برون‌سپاری ناظر بر طیفی از رویکردهای چندلایه مبتنی بر منع ورود پناه‌جویان و توافقات بین کشورها است که با نادیده گرفتن مسئولیت‌های خود، پناه‌جویان را از حمایت بین‌المللی محروم می‌کنند.

از منظر کمیساریای عالی پناهندگان ملل متحد، اقداماتی که برای منع ورود پناه‌جویان به قلمرو امن و درخواست حمایت بین‌المللی انجام می‌شوند و یا انتقال آن‌ها به کشورهای دیگر بدون مراقبت کافی جهت تضمین حمایت بین‌المللی، برون‌سپاری حمایت بشمار می‌روند. تدابیری که عاری از مشروعیت تلقی می‌شوند. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۲۱، ۲-۱)

با این اوصاف و در راستای گنجاندن دامنه‌ای وسیع‌تر از سیاست‌ها و تدابیر دولتی در ارتباط با متوقف ساختن و یا منحرف ساختن مسیر پناه‌جویان، یک تعریف گسترده‌تر می‌تواند مشتمل بر رویه‌هایی باشد که پس از ورود پناه‌جویان به کشور مقصد اعمال می‌شوند و اثر آن‌ها در انتقال حمایت از آنان به خارج از کشور ظاهر می‌شود. بر این اساس تدابیری که به‌موجب آن‌ها کشورهای مقصد، مسئولیت حمایت از پناه‌جویان را به کشورها یا قلمروهای دیگری منتقل می‌کنند که آن‌ها نیز ممکن است این افراد را بازداشت، اخراج و یا حتی به درخواست‌های آن‌ها رسیدگی کنند، برون‌سپاری حمایت از پناهندگان بشمار می‌روند. این‌گونه سیاست‌ها عملاً تعهدات کشورهای مقصد مبتنی بر

مرزهای زمینی، دریایی یا هوایی و یا غیرقابل پذیرش تلقی نمودن پناهجویان صرف نظر از ماهیت درخواستهای حمایت، صورت می‌گیرند. اقداماتی که انجام آن‌ها ممکن است توسط کشورها به نهادهای دولتی یا خصوصی واگذار شوند. بعلاوه اقداماتی مانند تعیین سقف برای پذیرش پناهجویان، عدم اجازه ورود به آنان در مقطع تصمیم‌گیری نسبت به درخواست حمایت و یا پیش‌گراگری فرا سرزمینی، می‌توانند در زمره این‌گونه تدابیر بشمار آیند. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۲۰، ۱)

برای مثال عملیات تمیس آژانس گارد مرزی و ساحلی اروپا (فرانتکس) که تدابیر کنترل مرزی ایتالیا در دریای مدیترانه را مورد پشتیبانی قرار می‌دهد، از پیاده شدن مهاجرانی که در کشورهای غیر عضو اتحادیه اروپا نجات یافته‌اند، در سواحل اتحادیه اروپا جلوگیری می‌کند. (دستیاری و هیرش، ۲۰۱۹، ۴۵۱-۴۵۰) شناورهای فرانتکس همچنین در عقب راندن مهاجرانی که تلاش می‌کنند از طریق آب‌های یونان خود را به مرزهای اصلی اتحادیه اروپا برسانند، مشارکت دارند. در این‌گونه عملیات، آژانس با نادیده گرفتن مقررات حقوق پناهندگان، مهاجرانی را که از قبل در آب‌های اروپا قرار دارند به مناطق خارج از مرزهای اتحادیه اروپا بازمی‌گرداند. (استویس-گریدن، ۲۰۲۰، ۱)

۲-۵-۳. تدابیر جمعی برای جلوگیری از ورود پناهجویان

در برخی موارد برای جلوگیری از ورود پناهجویان به قلمرو یک کشور، دولت‌ها ممکن است به تدابیر جمعی متوسل شوند. توسعه ساختارهای پذیرش

حقوق بین‌الملل پناهندگان را به فراتر از مرزها انتقال می‌دهند.

۲-۵-۲. مصادیق کلی رویه‌های برون‌سپاری

مصادیق کلی رویه‌های برون‌سپاری در این قسمت به تفکیک، مطالعه خواهند شد.

۲-۵-۱. رسیدگی فرا سرزمینی

کشورهای توسعه یافته مقصد ممکن است باهدف گریز از تعهدات بین‌المللی خود که تحت کنوانسیون ۱۹۵۱ پناهندگان پذیرفته‌اند، پناهجویان را جهت غربالگری به سایر کشورها منتقل کنند. بر این اساس کشورهای مقصد با استفاده از ظرفیت‌های فنی و تخصیص منابع مالی لازم به شکلی فزاینده تلاش می‌کنند تا مسیر دستیابی پناهجویان به قلمرو خود را منحرف ساخته و مسئولیت حمایت از آنان را به فراتر از مرزها انتقال دهند. در همین حال کمیساریای عالی پناهندگان ملل متحد تأکید می‌کند دولت‌ها باید اجازه دهند پناهجویان در کلیه مراحل پناهندگی در قلمرو آن‌ها باقی بمانند. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۱۷، ۷) با این وجود کشوری که درخواست پناهندگی دریافت و یا کنترل مؤثری بر پناهجویان اعمال می‌کند و کشوری که اتخاذ تصمیم در قلمرو آن انجام می‌شود، مشترکاً مسئولیت حمایت بین‌المللی از پناهجویان را بر عهده دارند.

۲-۵-۲. تدابیر یک‌جانبه برای جلوگیری از ورود

تدابیر یک‌جانبه برون‌سپاری حمایت، از مجرای ممانعت از ورود پناهجویان از مجرای کنترل فیزیکی

عناصر مؤثر بر تصمیم افراد برای مهاجرت و یا انتخاب کشور مقصد، از مجرای اتخاذ تدابیر بازدارنده تغییر یابند. (بوسول، ۲۰۰۳، ۶۲۰-۶۱۹)

در این راستا و متعاقب تجدید تلاش‌های اتحادیه اروپا برای مشارکت در کنترل مهاجرت با کشورهای آفریقایی، آن اتحادیه در نوامبر سال ۲۰۱۵، یک صندوق اعتبار اضطراری برای آفریقا تأسیس نمود که هدف آن محدود ساختن مهاجرت به اروپا بود. (میگر، ۲۰۱۸، ۸)

در ژوئن سال ۲۰۱۶ زمانی که کمیسیون اروپا یک چارچوب جدید مشارکت را در ارتباط با موضوع مهاجرت (کمیسیون اروپا، ۲۰۱۶، ۱) اعلام نمود، بیش از قبل روشن شد که برون‌سپاری در کانون سیاست مهاجرتی اتحادیه اروپا قرار دارد. با وجودی که برخی عناصر مثبت نظیر امکان اسکان مجدد و سایر مجاری مشروع در این چارچوب وجود دارد، رویکرد کلی با سیاست‌های اتحادیه اروپا برای انتقال تعهدات خود به کشورهای ثالث سازگار است. امری که از مجرای توافق‌نامه‌های پذیرش مجدد با سایر کشورها از جمله توافق با ترکیه (شورای اروپا، ۲۰۱۶، ۱) عینیت یافته است.

در همین حال پیمان جدید اتحادیه اروپا در مورد مهاجرت و پناهندگی خواستار تعامل بیشتر با کشورهای ثالث برای جلب همکاری آن‌ها در زمینه پذیرش مجدد است. این پیمان نقش‌آفرینی عمیق‌تر فرانتکس را پیش‌بینی نموده است. اتحادیه اروپا در کنار سایر کشورهای جهان شمال بیشترین میزان از بودجه کمیساریای عالی پناهندگان ملل متحد را از مجرای کمک‌های داوطلبانه تأمین می‌کند. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل

مجدد و نیز فرآیندهای فرا سرزمینی ناظر بر توافقات کشورهای مقصد با یک دولت ثانویه جهت میزبانی از مهاجرانی که بدو به آن کشور مقصد سفر کرده‌اند، از این‌گونه تدابیر هستند. در این راستا اتحادیه اروپا از سال ۲۰۰۶ توافق‌نامه‌های پذیرش مجدد با کشورهای ترانزیت شمال آفریقا امضاء نموده است. به‌موجب این توافق‌نامه‌ها، کشورهای مزبور در ازای دریافت کمک‌های مالی، مهاجران و پناهجویان را مجدداً می‌پذیرند. (سیگل و ناگی، ۲۰۱۸، ۱۰۵) سیاست‌های جمعی برون‌سپاری در تلاقی و هم‌افزایی با یکدیگر می‌توانند موانعی فراگیر در مسیر تردد پناهندگان ایجاد کنند.

۳-۵. گستره بین‌المللی رویه‌های برون‌سپاری و مسئولیت دولت‌ها

جایگاه‌شدگان اجباری اغلب در کشورهای مجاور باقی می‌مانند. بخش کوچکی نیز راهی کشورهای توسعه‌یافته می‌شوند. اما این کشورها ورود تازه‌واردان را منع یا برای جلوگیری از اعمال رویه‌های تعیین وضعیت آنان را به‌سرعت از قلمرو خود طرد می‌کنند. در ادامه برخی از تدابیر این کشورها در زمینه برون‌سپاری و مسئولیت دولت‌ها در این خصوص مورد بحث قرار می‌گیرد.

۳-۵-۱. اتحادیه اروپا

از اواخر دهه ۱۹۹۰ که شورای اروپا خواستار ادغام اهداف مهاجرت و پناهندگی در سیاست خارجی اتحادیه اروپا گردید، اعضای آن اتحادیه دو رویکرد موازی در زمینه برون‌سپاری حمایت اتخاذ کرده‌اند: نخست، اقدامات ناظر بر کنترل مهاجرت به کشورهای مبدأ یا ترانزیت منتقل شوند. و دوم،

موافقت‌نامه ایالات‌متحده و هائیتی در سال ۱۹۸۱، یک نقطه عطف در اقدامات متأخر ایالات‌متحده در زمینه برون‌سپاری مدیریت مهاجرت بشمار می‌رود. این موافقت‌نامه به گارد ساحلی ایالات‌متحده اجازه داد تا با متوقف ساختن کشتی‌های هائیتی در دریاهای آزاد، مسافران را بازداشت و به هائیتی بازگرداند. در ۲۳ می ماه سال ۱۹۹۲، جورج اچ دبلیو بوش با صدور فرمان کنبونک پورت بازگرداندن پناه‌جویان هائیتی بدون هرگونه ارزیابی را مجاز شمرد. (فرمان اجرایی شماره ۱۲،۸۰۷، ۱۹۹۲)

سیاست ایالات‌متحده در زمینه انتقال مهاجران کوبایی به خارج از مرزهای آن کشور نیز در موافقت‌نامه مشترک مورخ ۹ سپتامبر ۱۹۹۴ که توسط کوبا و ایالات‌متحده منتشر شد، (توافق‌نامه مهاجرتی ایالات‌متحده و کوبا، ۱۹۹۲، ۱۳۳) مورد تأیید قرار گرفت. در ارتباط با مکزیک، بر اساس توافق‌نامه همکاری امنیتی بین ایالات‌متحده و آن کشور موسوم به ابتکار مریدا حمایت مکزیک از سازمان‌دهی مرز قرن ۲۱ یکی از الزامات کمک‌های امنیتی ایالات‌متحده به آن کشور بشمار می‌رود. (سیلک و کریستین، ۲۰۱۵، ۲)

ایالات‌متحده آمریکا در دولت نخست ترامپ با توسل به پروتکل‌های حمایت از مهاجران یا برنامه در مکزیک بمان، پناه‌جویان را به مکزیک بازمی‌گرداند و آن‌ها ناچار بودند تا زمان تعیین وضعیت در دادگاه‌های مستقر در امتداد مرز، برای سال‌ها در شرایطی پرمخاطره در انتظار بمانند. (همپتون، ۲۰۲۱، ۱) کمیساریای عالی پناهندگان به‌صراحت اعلام نموده است که این سیاست‌ها با تعهدات ایالات‌متحده آمریکا در زمینه منع

متحد، ۲۰۲۴، ۱) با توجه به این موضوع روشن می‌شود که اولویت شمال این است که به‌جای میزبانی از پناهندگان در قلمرو خود، در زمینه تأمین مالی برنامه‌های کمیساریای عالی پناهندگان نقش ایفاء نماید.

با این‌وجود، متعاقب تهاجم نظامی روسیه علیه اوکراین در ۲۴ فوریه ۲۰۲۲، رویکرد اتحادیه اروپا در قبال پناهندگان اوکراین که در شکل حمایت مضاعف تبلور یافت با سیاست‌های بسیار سخت‌گیران آن اتحادیه در قبال سایر پناهندگان فاصله زیادی دارد. برای مثال در سال ۲۰۱۵ عزیمت یک‌میلیون و سیصد هزار پناه‌جوی سوری موجب شد تا کشورهای اروپایی ضمن مسدود ساختن مرزهای شنگن، مجموعه‌ای گسترده از تدابیر ملی را باهدف متوقف ساختن پناه‌جویان به اجرا گذارند. (الیات، ۲۰۱۵، ۱) واکنش سیاسی در قبال پناهندگان اوکراین که تقریباً در سرتاسر اتحادیه اروپا استقبال بدون قید و شرط از آنان بوده و الگوی بازدارندگی کشورهای اروپایی را به چالش کشیده است، نشان می‌دهد که در حال حاضر یک نظام به‌شدت تبعیض‌آمیز در زمینه حمایت از پناهندگان در آن اتحادیه حاکم است.

۵-۳-۲. ایالات‌متحده آمریکا

سابقه تاریخی سیاست‌های ایالات‌متحده در زمینه برون‌سپاری حمایت به اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم بازمی‌گردد. زمانیکه آن کشور مهاجران به‌اصطلاح نامطلوب را در جزیره الیس محصور می‌ساخت و از طریق تدابیری مانند غربالگری‌ها و اخراج‌های بی‌رویه آنان را از دسترسی به سرزمین اصلی محروم می‌ساخت. (رابینز، ۱۹۹۳، ۳) با این حال

۵-۳-۳. کانادا

کانادا نیز در اقدامات برون‌سپاری درگیر است و جهت متوقف ساختن پناهجویان در خارج از مرزهای خود با کشورهای مبدأ و ترانزیت همکاری می‌کند. در این راستا کانادا و ایالات متحده در دسامبر سال ۲۰۰۲، یک توافق‌نامه کشور ثالث امن امضاء نمودند که طبق آن پناهجویان ملزم هستند در نخستین کشور امن که از آن عبور می‌کنند، درخواست حمایت به عمل آورند. (تونی، ۲۰۰۲، ۱)

پروتکل مبادله داده‌های واجد ارزش که بین اعضای کنفرانس پنج کشور (پنج چشم) مشتمل بر ایالات متحده آمریکا، بریتانیا، نیوزیلند، استرالیا و کانادا امضاء شده است، یک اتحاد اطلاعاتی بین کشورهای مزبور در حوزه‌های امنیت ملی، مرزها و مهاجرت تلقی می‌شود. دولت کانادا با همه اعضای اتحاد پنج چشم توافق‌نامه‌های دو جانبه مبادله داده‌های شخصی و بیومتریک امضاء کرده است. این توافق‌نامه‌ها تا حد زیادی در راستای جلوگیری از تحرک پناهجویان مورد استفاده قرار می‌گیرند. پیشرفت‌های صورت گرفته در حوزه فناوری هوش مصنوعی نظیر تشخیص چهره و جمع‌آوری داده‌های بیومتریک، مخاطره بازگرداندن اجباری پناهجویان را تشدید کرده است. (لیو و مولنار، ۲۰۲۱، ۱)

فقدان یک سیستم پناهندگی عادلانه در کانادا و بسط شیوه‌های برون‌سپاری توسط آن کشور، در کنار موافقت‌نامه‌های همکاری مرزی و تاکتیک‌های دیپلماسی مهاجرت، فضای دسترسی پناهجویان به حمایت در آن کشور را محدود ساخته است. ماهیت غیر شفاف فرآیندهای برون‌سپاری سازی موجب می‌شود تا جامعه مدنی و مدافعان

بازگرداندن اجباری پناهجویان انطباق ندارند. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۲۱، ۱۲۱۲)

واشنگتن همچنین به مذاکرات با کشورهای آمریکای مرکزی و مکزیک برای نظامی کردن بیشتر و انسداد مرزهای این کشورها ادامه داده است. (مارتینز و اسکالون، ۲۰۲۱، ۱) طبق مقرراتی که از تاریخ دهم ماه می ۲۰۲۳، به اجرا گذاشته شد اکثر مهاجرانی که بدون درخواست پناهندگی در کشورهای ترانزیت، وارد ایالات متحده می‌شوند واجد شرایط پناهندگی بشمار نمی‌روند. (الجزیره، ۲۰۲۳، ۱) قبل از آن نیز مساعدت به پناهجویانی که از طریق یک کشور ترانزیت راهی ایالات متحده می‌شدند، به‌طور مطلق ممنوع شده بود. این تاکتیک‌های قهری صدها هزار نفر از جمله کودکان را از حق دستیابی به پناهندگی محروم ساخته است. (کولیش، ۲۰۱۹، ۱)

دونالد ترامپ مقارن با آغاز دومین دوره ریاست جمهوری خود در تاریخ ۲۰ ژانویه ۲۰۲۵، چندین فرمان اجرایی مرتبط با مهاجرت امضاء نمود. جلوگیری از ورود پناهجویان به ایالات متحده، اعلام وضعیت اضطراری ملی در مرز ایالات متحده و مکزیک و ارائه گواهی معطوف به بهداشت و سلامت عمومی از ناحیه مهاجران از جمله این فرامین بودند. (زولان و همکاران، ۲۰۲۵، ۱)

هیچ‌یک از این راهبردها با تعهدات ایالات متحده آمریکا، تحت مقررات داخلی و بین‌المللی مطابقت ندارند. با این حال، انکای مستمر به تدابیر فرامرزی، ابزار دائمی برای بازدارندگی و عقب راندن پناهجویان تا به امروز بوده است.

کشور هستند بدون چشم‌انداز یک راه‌حل بادوام، در اندونزی بسر می‌برند. استرالیا و اندونزی از اواخر دهه ۱۹۹۰، در ارتباط با سیاست‌های پناهندگی با یکدیگر همکاری می‌کنند. دو کشور همچنین رؤسای مشترک سازوکار منطقه‌ای روند بالی بشمار می‌روند. این روند ارتقاء کنترل مرزها و بازداشت پناهجویانی را که در جستجوی پناهندگی در استرالیا هستند، تشویق می‌کند. (نیبون، ۲۰۱۴، ۵۹۸) با توجه به این‌که استرالیا در این زمینه مشوق‌های مالی و دیپلماتیک کافی برای اندونزی فراهم نموده است، اندونزی همکاری با آن کشور در ارتباط با سیاست‌های پناهندگی را در راستای منافع خود ارزیابی می‌کند. (ندری و هیرش، ۲۰۲۰، ۳)

۴-۵. برون‌سپاری، مسئولیت دولت‌ها و روندهای قضایی

"مسئولیت دولت‌ها و روندهای قضایی در ارتباط با مقابله با رویکردهای برون‌سپاری حمایت، در این قسمت مورد بحث قرار خواهد گرفت."

۴-۵-۱. برون‌سپاری حمایت، نقض تعهدات دولت‌ها

کشورهای مقصد که از مجرای اعمال تدابیر فرا سرزمینی در صدد جلوگیری از رسیدن پناهجویان به مرزهای سرزمینی خود جهت درخواست حمایت هستند، تعهدات خود را تحت کنوانسیون پناهندگان ۱۹۵۱ و سایر اسناد بین‌المللی یا منطقه‌ای حقوق بشری نادیده می‌گیرند. (هیرش، ۲۰۱۷، ۴۹-۴۸)

پناهندگان نتوانند دولت کانادا را در ارتباط با اقدامات فرامرزی در قبال پناهندگان مسئول بدانند. (الیس و همکاران، ۲۰۲۱، ۳۵-۳۴)

۴-۳-۵. استرالیا

مهاجرانی که در صدد عزیمت به استرالیا هستند اغلب از طریق کشورهای ثالث یا ترانزیت با قایق رهسپار آن کشور می‌شوند در مقابل دولت استرالیا با در پیش گرفتن سیاست‌های سخت‌گیرانه و وضع مجموعه‌ای از قوانین بازدارنده به رویارویی با پناهجویان می‌پردازد. در واقع استرالیا برای پیشگیری از ورود پناهجویان به سواحل خود بی‌وقفه در حال تکاپوست. آن کشور بین سال‌های ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۷، طیفی از اقدامات تحت عنوان راه‌حل اقیانوس آرام را که برای جلوگیری از ورود پناهجویان با قایق طراحی شده بودند، به اجرا گذاشت. جدا ساختن جزایر از منطقه مهاجرت استرالیا، جلوگیری از رسیدن قایق‌های پناهجویان به سواحل استرالیا و انتقال پناهجویان به نائورو و پاپوآ گینه‌نو برای تعیین وضعیت از جمله این اقدامات بودند. این سیاست‌ها در سال ۲۰۰۸ پایان یافتند اما دولت استرالیا در آگوست سال ۲۰۱۲ اعلام کرد که رسیدگی فراساحلی در نائورو و پاپوآ گینه‌نو مجدداً از سر گرفته خواهند شد. متعاقباً در ماه‌های آگوست و سپتامبر تفاهم‌نامه‌های جدیدی با نائورو و پاپوآ گینه‌نو امضا شد و انتقال پناهجویان به نائورو و پاپوآ گینه‌نو به ترتیب در سپتامبر و نوامبر سال ۲۰۱۲، آغاز گردید. (بوکانان، ۲۰۲۴، ۶)

در غیاب سازوکارهای حمایت مؤثر از پناهندگان در قوانین داخلی استرالیا، جمعیت قابل‌توجهی از جابجا شدگان اجباری که خواستار رسیدن به آن

فقدان یک نظام منطقه‌ای حقوق بشری در ارتباط با اقیانوسیه، منشأ مشکلات قابل توجه برای مثال در ارتباط با رسیدگی فرا سرزمینی تلقی می‌شود. در استرالیا، پاپوا گینه‌نو و نائورو پناهجویان جهت دریافت خدمات درمانی می‌توانند برای انتقال فوری منفرداً به اقدامات قضایی متوسل شوند. اما این موارد به‌طور مستقیم اعتبار پردازش فرا سرزمینی را به چالش نمی‌کشند. (پرونده MIBP، ۲۰۱۶، ۴۸۳) در اروپا و حتی آمریکا با وجود توسعه ترتیبات منطقه‌ای حمایت از حقوق بشر، مراجع قضایی از رسیدگی نسبت به مشروعیت موافقت‌نامه‌های مرتبط با همکاری‌های ناظر بر برون‌سپاری امتناع کرده‌اند. حتی دادگاه اروپایی حقوق بشر برای توجیه سطح پایین‌تر استانداردها در نظام‌های ملی پناهندگی و مردود دانستن هرگونه درخواست جبران خسارت، به موافقت‌نامه‌های پذیرش مجدد اتحادیه اروپا یا اعضای آن با کشورهای ثالث مانند توافقات اتحادیه اروپا با ترکیه استناد نموده است. (کاررا و دیگران، ۲۰۱۷، ۱۵-۱) بسیاری از دولت‌های آمریکای جنوبی، محدودیت‌های فزاینده‌ای برای دسترسی قانونی، اقامت و روند پناهندگی اعمال کرده‌اند.

این‌گونه تصمیمات و اعمال محدودیت‌ها هرگز در مراجع قضایی کشورهای آمریکای جنوبی با چالش مواجه نشده‌اند. (کامینو و مونتروی، ۲۰۲۰، ۱) در کنار این امر نارسایی ارزیابی‌های دولتی و نقص گزارش‌های مرتبط با برنامه‌های برون‌سپاری نیز پیگیری قضایی این اقدامات را دشوار می‌سازد. با توجه به این مسائل سؤال مبنایی این است که انطباق مجدد مفاهیم حمایت مؤثر از پناهندگان با

از آنجاکه بین برون‌سپاری و امتناع فزاینده کشورها جهت التزام به حقوق بنیادین افراد غیر شهروند ارتباطی اجتناب‌ناپذیر وجود دارد، این سیاست‌ها نظام حمایت از پناهندگان را متزلزل می‌سازند و اصول حقوق بشر و حقوق بین‌الملل را نقض می‌کنند. شناسایی فزاینده مسئولیت فرا سرزمینی دولت‌ها جهت ایفای تعهدات حقوق بشری خود، مبین آن است که نقض مقررات حقوق بین‌الملل از مجرای برون‌سپاری، به شکلی گسترده‌تر به رسمیت شناخته می‌شود. هنگامی که در نتیجه اقدامات برون‌سپاری یک دولت مقصد حقوق پناهجویان در کشورهای ثالث نقض می‌شود، این امر می‌تواند مسائل پیچیده‌ای را در مورد مسئولیت این دولت‌ها ایجاد نماید. کشورهای مقصد که راهبردهای برون‌سپاری را تعقیب می‌کنند، حداقل زمانی که رفتار کشورهای ثالث را در این زمینه هدایت می‌کنند، مشترکاً با کشورهای ثالث مسئول شناخته می‌شوند.

در صورتی که یک اقدام مبنایی در صورت ارتکاب توسط دولت مقدم، از نظر بین‌المللی نامشروع باشد، کشورها نمی‌توانند آگاهانه به آن دولت در ارتکاب یک عمل غیر صحیح بین‌المللی مساعدت یا معاونت نمایند. انجام چنین امری مسئولیت بین‌المللی دولت مساعدت‌کننده به دولت مقدم را بدنبال خواهد داشت. (ماده ۱۶ پیش‌نویس مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها مصوب، ۲۰۰۱)

۴-۲-۵. فقدان کارآمدی روندهای قضایی برای مقابله با رویه‌های برون‌سپاری

روندهای قضایی برای مقابله با اقدامات مبتنی بر برون‌سپاری ناکارآمد ظاهر شده‌اند. در این راستا

پناهندگی فی نفسه حق رسیدگی عادلانه جهت تعیین وضعیت را ایجاد می‌کند. از این جهت تعهدات دولت‌ها مستلزم فراهم ساختن شرایط مساعد جهت ارزیابی درخواست‌ها برای پناهندگی یا مطالبه حمایت است.

مستفاد از مفاد ماده ۳۳ (۱) کنوانسیون ۱۹۵۱ پناهندگان، مواد ۹-۷ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی و ماده ۳ کنوانسیون ملل متحد علیه شکنجه و سایر رفتارها یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز، شاید مهم‌ترین تعهد یعنی منع بازگرداندن اجباری، دولت‌ها را از بازگرداندن پناهندگان به کشورهای که حق حیات یا آزادی آن‌ها به دلایل ناشی از نژاد، مذهب، ملیت، عضویت در یک گروه اجتماعی خاص یا عقاید سیاسی در معرض تهدید قرار می‌گیرد، منع می‌کند. شرایط مخاطره‌آمیز مرتبط با نقل و انتقال که آسیب‌پذیری مهاجران را افزایش می‌دهند علاوه بر مطرح ساختن حقوق آنان به عنوان قربانیان جنایت و سوء رفتار (برای مثال توسط قاچاقچیان) می‌تواند موجب برخورداری از حقوق اضافی شود. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۱۴، ۱) دختران و پسران در معرض آسیب، کودکان بدون همراه، بیماران، زنان مجرد، زنان سرپرست خانواده، سالمندان و افراد ناتوان از جمله پناهندگانی بشمار می‌روند که واجد نیازهای خاص تلقی می‌شوند. از این جهت ضروری است این‌گونه افراد به شکلی نظام‌یافته به محض ورود، شناسایی شوند، نیازهای خاص آنان مورد تحلیل قرار گرفته و متناسب با آن پاسخ داده شود. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۱۷، ۱۳)

نظام حقوق پناهندگان که از مجرای مقررات حقوق بشر و نیز تضمین روندهای دادرسی عادلانه تکمیل شده است، به چه شکل امکان‌پذیر خواهد بود.

از آنجاکه بازیگران مختلف در زمینه برون‌سپاری به شکلی با یکدیگر همکاری می‌کنند که فضای ناچیزی برای تحقیق و پاسخ‌گویی قضایی باقی می‌گذارد، به نظر می‌رسد لازم است ضمن تمرکز بیشتر بر مطالعات تطبیقی، در این خصوص که چگونه می‌توان با توسل به مفهوم همبستگی بین‌المللی، مسیرهای سیاست‌گذاری، تقنینی و رویه‌های قضایی را در راستای تضمین حمایت بین‌المللی از پناهندگان تحت تأثیر قرارداد، تحقیقاتی صورت گیرد.

۵-۵. حقوق و منزلت انسانی پناهندگان و سیاست‌های برون‌سپاری

در این قسمت حقوق انسانی پناه‌جویان و پناهندگان در اسناد و کنوانسیون‌های بین‌المللی و همچنین نقض حقوق و کرامت انسانی پناهندگان از مجرای سیاست‌های برون‌سپاری مطالعه خواهد شد.

۵-۵-۱. حقوق انسانی پناه‌جویان و پناهندگان در اسناد و کنوانسیون‌های بین‌المللی

بر اساس مواد ۱۳ و ۱۴ اعلامیه جهانی حقوق بشر و ماده ۳۱ (۱) کنوانسیون ۱۹۵۱ پناهندگان همه افراد از حق خروج از هر کشوری و درخواست و برخورداری از پناهندگی برخوردارند و به خاطر ورود به یک کشور برای طرح چنین درخواستی نباید مجازات شوند. حق درخواست و برخورداری از

۵-۵-۲. سیاست‌های برون‌سپاری و نقض حقوق و کرامت انسانی پناهندگان

سه عامل نیاز فوری به برخورداری از امنیت، فقدان مسیرهای نهادی و نیز موانع اجرایی ناشی از اقدامات برون‌سپاری، توأمان افراد را وادار می‌سازند تا برای دستیابی به کشورهای مقصد، به مسیرهایی پرمخاطره روی آورند که آنان را در معرض مرگ و یا آسیب‌های قابل توجه قرار می‌دهد. برای مثال مسدود ساختن مسیر پناهجویان جهت ورود به ایالات متحده آمریکا و یا بازگرداندن آنان به مکزیک، مجرای غیررسمی برای جدایی اعضای خانواده‌ها ایجاد نمود. کودکان جدا شده از والدین در معرض آسیب قرار گرفتند و تعدادی از آنان در دام آدم‌ربایان افتادند. (سی.بی.اس، ۲۰۲۱، ۱)

پناهجویان و مهاجرانی که از غرب آفریقا سفر می‌کنند، در معرض مخاطرات ناشی از اخاذی، دستگیری و بازداشت خودسرانه، اخراج، آزار و شکنجه توسط بازیگران دولتی و غیردولتی قرار می‌گیرند. افراد بسیاری در منطقه بیابانی نیجر جان می‌سپارند. (زاندونینی، ۲۰۱۹، ۱)

کنترل مهاجرت همچنین می‌تواند به نقل و انتقال مستمر پناهجویان در درون کمپ‌ها و محرومیت‌های بیشتر آنان منتج شود. پناهندگان در اردوگاه‌های سودان علاوه بر مواجهه با شرایط نامساعد و فقدان امنیت، در برابر باندهای قاچاق انسان بسیار آسیب‌پذیر هستند. زنان به‌ویژه در معرض خشونت‌های جنسی و جنسیتی قرار می‌گیرند. در مواردی قابل توجه، قاچاقچیان مهاجران را به باندهای مجرمانه می‌فروشند.

غیرقانونی تلقی شدن مهاجرت موجب شده است تا در بسیاری موارد باندهای قاچاق و ترافیک انسان، اعمال خود را بدون مواجه شدن با مجازات انجام دهند. باندهای مزبور با استفاده از این امر، وضعیت حقوقی افراد مهاجر را برای گریز از مواجهه با قانون تغییر می‌دهند. (اسپانسی و همکاران، ۲۰۲۱، ۴۷-۴۶)

به‌طور کلی بی‌اعتنایی نسبت به مسائل مرتبط با کرامت انسانی و نیز امنیت پناهجویان و افراد متقاضی حمایت بشردوستانه، چالش اساسی تدابیر مبتنی بر برون‌سپاری حمایت از پناهندگان بشمار می‌رود.

۵-۶. سازوکارها و الگوهای مواجهه با چالش‌های ناشی از برون‌سپاری حمایت

با توجه به میزان نهادینه شدن رویه‌های برون‌سپاری در بخش شمالی جهان، تبیین این امر که کدام رویه‌های انتقال حمایت با مقررات حقوق بین‌الملل پناهندگان و حقوق بشر انطباق دارد و کدام یک اقدامات آن‌ها را نقض می‌کنند و می‌توانند تحت برچسب برون‌سپاری قرار گیرند، امری ضروری است. در همین راستا قوانین، سیاست‌ها و رویه‌هایی که کنترل و مدیریت مهاجرت را به آن سوی مرزها انتقال می‌دهند، زمانی مقررات حقوق بشر را تهدید می‌کنند که از ظرفیت تعدیات محتمل علیه حقوق انسانی مهاجرین از جمله پناهجویان برخوردار باشند. از این جهت در صورتی که این سیاست‌ها در راستای حل و فصل منازعات، توسعه حاکمیت قانون، احترام به مقررات حقوق بشر، استقرار حکمرانی سیاسی مطلوب و ارتقاء کیفیت انسانی زندگی اتخاذ شوند،

بادوام در کشورهای مجاور عزیمت پناهجویان قابل تحسین است اما نگرانی‌هایی وجود دارد مبنی بر این که حتی اگر حمایت مؤثر از پناهجویان و مهاجران قابل تضمین نباشد، کشورهای موردنظر توسط اتحادیه اروپا به عنوان کشورهای ثالث امن اعلام شوند. (دیده‌بان حقوق بشر، ۲۰۰۶، ۱)

با ظهور طرح‌های جدید در ارتباط با انتقال مسئولیت حمایت از پناهندگان، کمیساریای عالی پناهندگان ملل متحد به شکلی واضح اقدامات برون سپاری را از ترتیبات مشروع انتقال مسئولیت برای حمایت بین‌المللی متمایز ساخته است. کمیته اجرایی کمیساریا در این خصوص که کدام کشور مسئول بررسی درخواست پناهندگی و تأمین حمایت بین‌المللی از پناهجویان است، اظهار داشته است: نخست، نیت پناه‌جو در مورد کشوری که می‌خواهد در آنجا درخواست پناهندگی دهد تا آنجا که ممکن است در نظر گرفته شود. و دوم، تقاضای پناهندگی نباید صرفاً به این دلیل که پناه‌جو می‌تواند از یک کشور ثالث درخواست حمایت به عمل آورد، رد شود.

در همین حال این استنتاج اشعار می‌دارد که اگر شخصی مقدم بر درخواست پناهندگی، از قبل با کشور ثالث ارتباط یا پیوندهایی نزدیک داشته باشد، ممکن است در صورتی که منصفانه و منطقی به نظر برسد، بدو از او خواسته شود که از آن دولت درخواست پناهندگی به عمل آورد. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۱۹۹۹، ۱)

استنتاج رسمی کمیته اجرایی کمیساریای عالی پناهندگان ملل متحد در ارتباط با کشور مسئول بررسی درخواست پناهندگی، مستلزم یک ارزیابی

می‌توانند جنبه‌هایی مثبت از انتقال حمایت را انعکاس دهند. زیرا در این صورت تلاش‌هایی تلقی خواهند شد که علل و عوامل بنیادین شکل‌گیری جریان مهاجرت بین‌المللی را برای کنترل جابجایی موردتوجه قرار می‌دهند. مصادیقی از راه‌حل‌های مشروع ذیلاً مورد مطالعه قرار خواهند گرفت:

۵-۶-۱. انتقال مشروع مسئولیت حمایت بین‌المللی از پناهندگان به یک کشور ثالث امن

مفهوم کشور ثالث امن در سال ۲۰۰۵ در دستورالعمل مربوط به حداقل استانداردها برای رویه‌های پناهندگی در اروپا تجلی یافت و یکی از عناصر کلیدی نظام پناهندگی مشترک اتحادیه اروپا بشمار می‌رود. پس از تصویب دستورالعمل مزبور، کمیساریای عالی پناهندگان ملل متحد اعلام نمود در صورت عدم ارائه تدابیر حمایتی اضافی، این امر ممکن است به نقض مقررات حقوق بین‌الملل پناهندگان منجر شود و ارزیابی صحیح درخواست‌های پناهندگی در اروپا را برای پناهندگان دشوارتر سازد. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۰۵، ۱۳) متعاقباً کمیسیون اروپا نسخه اصلاح‌شده (اما همچنان مشکل‌ساز) دستورالعمل رویه‌های پناهندگی را در سال ۲۰۰۹ ارائه نمود. قبل از تصویب دستورالعمل مزبور این مفهوم به شکلی در برنامه‌های حمایت منطقه‌ای که در سپتامبر ۲۰۰۵ توسط کمیسیون اروپا ارائه شد، انعکاس یافته بود. متعاقب ارائه این برنامه‌ها نیز دیده‌بان حقوق بشر خاطرنشان کرده بود با وجودی که اهداف این برنامه‌ها برای ارتقاء ظرفیت حمایت و بهبود امکان دسترسی به راه‌حل

زیادی ابراز شده است. (شورای پناهندگان دانمارکی، ۲۰۱۶، ۱)

نتیجتاً، بر مبنای روحیه همکاری بین‌المللی و تأمین تضمین‌های کافی در زمینه احترام به حقوق پناهجویان، معیارها و مفاهیم کشور امن و نیز مکانیسم‌های منطقه‌ای، دولت‌ها می‌توانند انتقال اضطراری یا بشردوستانه را به شکلی مشروع اجرا نمایند. رویه‌هایی که لازم است در راستای توسعه فضای مشارکت بین‌المللی در زمینه حمایت از پناهندگان و التزام نسبت به مفاد کنوانسیون حقوق پناهندگان و مقررات حقوق بشر تنظیم و اجرا شوند. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۱۸، ۳)

۵-۶-۲. اسکان مجدد پناهندگان و مسیرهای مکمل در وضعیت‌های جابجایی بلندمدت

استمرار منازعات و آزارها در کشورهای مبدأ فی‌نفسه تبعید بلندمدت پناهجویان را موجب می‌شود. در چنین وضعیتی بسیاری از افراد جابجا شده برای مدت‌ها قادر به دستیابی به یک راه‌حل بادوام برای وضعیت حقوقی و معیشتی خود نیستند و در شرایط پرمخاطره باقی می‌مانند. جابجایی‌های بلندمدت از منظر کمیساریای عالی ملل متحد در امور پناهندگان به‌عنوان موقعیت‌هایی شناخته می‌شوند که ضمن آن بیش از ۲۵۰۰۰ پناهنده از یک کشور مبدأ، حداقل برای پنج سال متوالی در یک کشور میزبان با درآمد پایین یا متوسط در تبعید بسر برده‌اند. افراد با موقعیت‌های مشابه که نیاز به حمایت بین‌المللی دارند نیز مشمول این تعریف می‌شوند. جابجا شدگان فلسطینی تحت مأموریت آژانس امدادسانی و کاریابی برای آوارگان

واقعی در این زمینه است که قوانین و عملکرد کشور ثالث با مقررات حقوق پناهندگان و حقوق بشر از جمله در ارتباط با شرایط مناسب زندگی، حقوق کار، مراقبت‌های بهداشتی و آموزش، دسترسی به اقامت قانونی، مساعدت به افراد با نیازهای خاص، و دسترسی به موقع به یک راه‌حل پایدار منطبق باشد. (میزگرد تخصصی لیسبون، ۲۰۰۲، ۱)

در واقع اصل کشور ثالث امن نه‌تنها دولت‌ها را از اخراج پناه جویان به مناطقی که حیات یا آزادی آن‌ها در معرض مخاطره است منع می‌کند، بلکه بازگرداندن آنان به کشور متبوع خود که در آنجا ممکن است با چنین تهدیداتی مواجه شوند را نیز جایز نمی‌شمارد. با این وجود تعجیل کشورهای مقصد برای غیرقابل قبول تلقی نمودن درخواست‌های پناهندگی بر اساس مفهوم کشور ثالث امن، موجب شده است تا اغلب پابیندی صورتی به معیارهای مفهوم کشور ثالث امن، کافی تلقی شود. حتی زمانی که بین پذیرش رسمی این معیارها و تحقق عینی آن‌ها شکافی آشکار وجود داشته باشد.

در این راستا در ۱۸ مارس ۲۰۱۶، اتحادیه اروپا و ترکیه به یک توافق رسمی بحث‌انگیز دست یافتند تا کلیه مهاجران جدید که از تاریخ ۲۰ مارس ۲۰۱۶ از ترکیه وارد یونان می‌شوند به ترکیه بازگردانده شوند. ترکیه همچنین متعهد شد از دسترسی مهاجران به مسیرهای جدید برای ورود به اتحادیه اروپا جلوگیری کند. در رابطه با مشروعیت این توافق و میزانی که ترکیه می‌تواند به‌عنوان یک کشور ثالث امن، واجد شرایط تلقی شود، تردیدهایی

ناتسن عنوان کمی‌سر عالی پناهندگان در لیگ ملت‌ها منصوب شد. مأموریت دفتر ناتسن متعاقباً به حمایت از پناهندگان ارمنی و سایر گروه‌های پناهنده مانند افراد آشوری، پناهندگان جنگ‌های یونان-ترک و سپس یهودیانی که از آلمان می‌گریختند، گسترش یافت و ماهیت بین‌المللی مسئله پناه‌جویان مورد توجه قرار گرفت. شرایط نامساعد اقتصادی در بسیاری از کشورهای پذیرنده، آقای ناتسن را بر آن داشت تا بر راه‌حل انتقال و توانمندسازی پناهندگان تمرکز یابد. گذرنامه ناتسن به‌عنوان سند مسافرتی پناهندگان ابزاری عمده برای این امر بود. (گیبینی و هانسن، ۲۰۰۵، ۳) تلاش‌های او توسط یک برنامه کاریابی سازمان بین‌المللی کار مورد حمایت قرار گرفت و حدود ۶۰۰۰۰ پناهنده توانستند مشغول بکار شوند.

پس از جنگ جهانی دوم اسکان مجدد معطوف به اشتغال نقشی مهم‌تر در ارتباط با وضعیت جابجایی بلندمدت ایفاء نمود و تا دهه ۱۹۶۰ تداوم یافت. باوجودی که این برنامه‌ها عاری از مشکل نبودند و با اتکا به فضایی ملهم از اوج جذب نیروی کار تحقق یافتند اما همچنان می‌توانند ظرفیت گزینه‌های انتقال را برای حل‌وفصل وضعیت جابجایی بلندمدت انعکاس دهند. (کرالر، ۲۰۲۰، ۱۴)

امروزه ظرفیت‌های انتقال که عمدتاً در فرصت‌های کاملاً محدود اسکان مجدد، مهاجرت نیروی کار و حتی اتحاد مجدد خانواده انعکاس می‌یابند، بسیار ناچیز است. بااین حال انتقال یک عنصر مهم در ارتباط با راه‌حل‌های موجود برای مواجهه با جابجایی بلندمدت تلقی می‌شود. تأکید اعلامیه نیویورک و پیمان جهانی پناه‌جویی بر مسی‌رهای

فلسطینی در خاور نزدیک (آنروا) از این تحلیل مستثنی هستند. (کمی‌ساری‌ای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۰۴، ۲) درواقع جابجایی بلندمدت می‌تواند به‌مثابه شرایطی توصیف شود که ضمن آن پناهندگان خود را در یک برزخ مستمر و خارج از کنترل می‌بینند. در چنین وضعیت‌هایی رویه‌های فرا سرزمینی برای اسکان مجدد و مسی‌رهای مکمل راه‌حل‌های ناشی از سیاست پناهندگی و مهاجرتی هستند که با تمرکز بر قابلیت‌ها و توانمندی‌های جمعیت‌های جابجا شده، ورای قلمرو حاکمیت یک دولت مورد توجه قرار می‌گیرند. اسکان مجدد به کشورهای مقصد اجازه می‌دهد تا ضمن محدود ساختن دسترسی به پناهندگی سرزمینی، تعهد خود را نسبت به رژیم بین‌المللی حقوق پناهندگان حفظ کنند.

مسی‌رهای مکمل نیز مشتمل بر الحاق به اعضای خانواده، طرق مرتبط با تحصیل، اشتغال، تدابیر بشردوستانه، حمایت‌های مالی خصوصی و سایر گزینه‌های ورود و اقامت امن و منظم پناهندگان هستند و بعضاً می‌توانند تلفیقی از موارد مزبور تلقی شوند. (کمی‌ساری‌ای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۲۲، ۲) تاکنون در چندین بحران عمده جابجایی، گزینه‌های معطوف به انتقال و اسکان مجدد، مؤلفه اصلی تدابیر موفق جهت حل مسائل تلقی شده است. نمونه‌های تاریخی زیر در خصوص راهبردهای معطوف به راه‌حل با تمرکز بر منابع پناهندگان و ارتقاء تحرکات آنان، تصویری روشن‌تر در این زمینه ارائه می‌دهند.

در سال ۱۹۲۱ با هدف حمایت حقوقی و سیاسی از پناهندگان روسی برای نخستین بار آقای فریتیفوف

ثالث می‌خواهد تا در ازای حمایت‌های مالی اقدامات خود را با شرایط کنترل مهاجرت انطباق دهند.

درحالی‌که این تدابیر نیز متضمن انتقال مسئولیت‌های حمایت بین‌المللی هستند اما ازاین جهت که در صورت نیاز افراد به حمایت بین‌المللی تضمین‌های مهمی در زمینه عدالت آیینی و تأمین وضعیت حقوقی ارائه می‌دهند، متمایز از برون‌سپاری تلقی می‌شوند. درواقع این ترتیبات انتقال مشروع مسئولیت، با استانداردهای بین‌المللی و پادمان‌هایی که دسترسی پناهندگان به حمایت بین‌المللی را هنگام لزوم تضمین می‌کنند، سازگار است. بااین‌وجود، این‌گونه تدابیر که به شکل صریح هدف بازداشتن پناه‌جویان را تعقیب نمی‌کنند، در لبه سیاست‌های برون‌سپاری قرار می‌گیرند. بدین شکل که اگر آن‌ها تعیین کنند چه کسانی مورد حمایت قرار گیرند و چه کسانی خیر، گزینشی تلقی خواهند شد و می‌توانند تحت مفهوم برون‌سپاری قرار گیرند.

درهرحال اقداماتی که به شکلی تلاش یک کشور عضو کنوانسیون ۱۹۵۱ پناهندگان را برای سلب مسئولیت تحت حقوق بین‌الملل پناهندگان، و حقوق بشر انعکاس می‌دهند و یا دستاویزی برای انکار یا محدود ساختن مسئولیت آن کشور برای حمایت از پناهندگان تلقی می‌شوند، نمی‌توانند در زمره اقدامات مشروع قرار گیرند. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۱۳، ۲)

تکمیلی حمایت، انعکاسی از آگاهی فزاینده نسبت به نقش تحرک فیزیکی در توسعه راه‌حل‌های معطوف به حمایت از پناهندگان بشمار می‌رود. اکنون در سطح بین‌المللی مجاری نهادی و به‌قدر کافی ایمن در خصوص نیل به راه‌حل‌های موردنظر برای جابجا شدگان اجباری وجود ندارد. درحالی‌که از مجموع چهل‌وسه میلیون و چهارصد هزار نفر پناهنده، ۳۱/۶ میلیون پناهنده در سراسر جهان تحت پوشش مأموریت کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل قرار دارند، ۶ میلیون پناهنده فلسطینی از طریق آن‌روا حمایت می‌شوند و ۵/۸ میلیون انسان به حمایت بین‌المللی نیاز دارند، در هر سال کمتر از ۱ درصد این افراد اسکان مجدد داده می‌شوند. (کمیساریای عالی پناهندگان سازمان ملل متحد، ۲۰۲۳، ۱)

در همین حال سیاست‌های کشورهای مهم مقصد از تعارضات شدیدی متأثر است. فی‌المثل اتحادیه اروپا تسهیل دسترسی به راه‌حل‌های مبتنی بر اسکان مجدد و توانمندسازی جمعیت‌های جابجا شده از مجرای ارتقاء پیوندهای کمک‌های بشردوستانه یا کمک‌های توسعه‌ای را ضروری تلقی می‌کند. هم‌زمان آن اتحادیه می‌کوشد عمدتاً با توسل به اقدامات مبتنی بر بازدارندگی، با موضوع مهاجرت و جابجایی مواجه شود. اتحادیه اروپا از یک سو با حمایت از پیوستگی منطقه‌ای و رژیم‌های جابجایی آزاد، امکان انتقال را به‌عنوان یک استراتژی ادامه حیات ارتقاء می‌دهد و هم‌زمان درصدد محدود ساختن تحرک پناهندگان است زیرا در راستای سیاست‌های برون‌سپاری از کشورهای

۵-۶-۳. برون سپاری حمایت و نقش بازیگران جامعه مدنی و نهادهای بین‌المللی حقوق بشری

در کنار راه‌حل‌های مشروع در چارچوب یک نظام حمایت بین‌المللی، یادآوری مستمر تعهدات کلیه کشورها برای رعایت حقوق بنیادین کلیه افراد آسیب‌پذیر در حال جابجایی، اعم از شهروندان و غیر شهروندان واجد اهمیت است. به‌ویژه مهم است که بازیگران جامعه مدنی و سازمان‌های بین‌المللی حقوق بشری توأمأ اقدامات معطوف به برون‌سپاری کنترل مرزها را تحت نظارت قرار دهند. جوامع مدنی می‌توانند از جمله از طریق بسترها و شبکه‌های خود، آگاهی‌های لازم را در خصوص عملکرد دولت‌ها و سازوکارهای منطقه‌ای گسترش داده و منتشر نمایند.

ماهیت غامض فرآیندهای برون‌سپاری موجب می‌شود تا پاسخگو ساختن دولت‌ها توسط جامعه مدنی و مدافعان حقوق پناهندگان در قبال اقداماتی که فراتر از مرزهای ملی صورت می‌گیرند به سهولت امکان‌پذیر نباشد. تنظیم تعاملات جوامع مدنی با نهادهای حقوق بشری بین‌المللی و منطقه‌ای که بر انطباق سیاست‌ها و اقدامات دولت‌ها با مقررات حقوق بشر نظارت می‌کنند، این جوامع را در راستای پیشبرد حمایت از حقوق پناهجویان و پناهندگان یاری خواهد نمود. شناسایی فزاینده این امر که دولت‌ها در راستای ایفای تعهدات حقوق بشری خود واجد یک مسئولیت فرا سرزمینی هستند، موجب خواهد شد تا نقض مقررات و استانداردهای حقوق بین‌الملل در عرصه سیاست‌های برون‌سپاری کنترل مهاجرت به شکلی

گسترده‌تر به رسمیت شناخته شود. در همین راستا لازم است قوانین، سیاست‌ها و رویه‌های کشورها به‌نوعی اصلاح شوند تا حمایت از حقوق بشر به شکلی نظام‌یافته و به‌طور مستقیم در فرآیندهای مدیریت مهاجرت انعکاس یابد.

۶. نتیجه

از زمان پیدایش اصطلاح برون‌سپاری در اوایل دهه ۲۰۰۰ میلادی، این اصطلاح به مفهومی فراگیر تبدیل شده است که هرگونه تدابیر و اقدامات مبتنی بر کنترل مهاجرت که پناهجویان و پناهندگان را در معرض آسیب قرار می‌دهند، در برمی‌گیرد. تدابیری که به شکلی مؤثر متضمن انتقال مسئولیت حمایت از پناهندگان هستند و علاوه بر نقض حقوق انسانی پناهندگان و مخدوش بودن از منظر حقوقی، در تعارض با مفهوم همبستگی بین‌المللی قرار دارند.

تحت مقررات حقوق بین‌الملل، کشورهای توسعه‌یافته مقصد که در راستای سیاست‌های برون‌سپاری کنترل مهاجرت، دسترسی پناهجویان را به حمایت بین‌المللی خنثی می‌سازند و فشارها را به سایر کشورها منتقل می‌کنند، مسئول بسیاری از آسیب‌هایی شناخته می‌شوند که از ناحیه این اقدامات متوجه پناهندگان می‌شود. در واقع کشوری که درخواست پناهندگی از آن صورت گرفته یا در نظر است صورت گیرد و کشوری که تصمیم‌گیری در قلمرو آن انجام می‌شود، توأمأ مسئولیت مشترک تعیین وضعیت و پذیرش پناهجویان را که با تعهدات بین‌المللی آن‌ها سازگار است، بر عهده‌دارند.

جابجایی، از سوی بازیگران جوامع مدنی و نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی حقوق بشری مستمراً مورد پایش و ارزیابی قرار گیرند.

۷. سهم نویسندگان

نگارش متن توسط نویسنده مسئول صورت گرفته است.

۸. تضاد منافع

در این پژوهش هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

منابع

- Boswell, Christina. 'The external dimensions' of EU immigration and asylum policy' International Affairs, Oxford University Press, Vol. 79, No. 3, pp. 619-638, 2003.

- Camino P; Montreuil U L. 'Asylum under pressure in Peru: the impact of the Venezuelan crisis and COVID-19', 2020, Forced Migration Review issue 65 www.fmreview.org/recognising-refugees/

- Carrera, Sergio; den Hertog L; Stefan M. It wasn't me! The Luxembourg Court orders on the EU-Turkey refugee deal. CEPS Policy Insights No. 2017-15/April 2017, 1-15 <http://aei.pitt.edu/86613/>

- Danish Refugee Council, closing borders, shifting routes: summary of regional migration trends Middle East MAY - 2016, pp. 1-22, <https://reliefweb.int/report/world/closing-borders>

- Dastyari, Azadeh; Hirsch, Asher. "the Ring of Steel: Extraterritorial Migration Controls in Indonesia and Libya and the

مستفاد از مفاد ذی‌ربط منشور و اعلامیه‌های مجمع عمومی ملل متحد در زمینه وظیفه کلی دولت‌ها برای همکاری در حوزه‌های مختلف بین‌المللی، و در راستای شکل‌گیری تضمین‌های کافی در زمینه احترام به حقوق پناهجویان، دولت‌ها می‌توانند رویه‌هایی معطوف به مفهوم کشور ثالث امن را به شکلی مشروع طراحی و اجرا نمایند. در این راستا لازم است:

حمایت‌های مالی، آموزشی و سایر کمک‌ها توسط کشورهای مقصد و ترانزیت به کشورهای ثالث، به اعمال سطحی از حمایت‌های حقوق بشری در قوانین و رویه‌های این کشورها منوط گردد. به علاوه از طریق اسکان مجدد، پذیرش بشردوستانه و سایر مسیرهای تکمیلی و متعارف همانند ابتکارات و سازوکارهای منطقه‌ای و یا انتقال اضطراری یا بشردوستانه نیز ممکن است راه‌حلی برای حمایت از پناهندگان تحقق یابد. ضروری است کشورهای مختلف با در نظر گرفتن وضعیت‌های متفاوت، اقدامات مناسب را برای پاسخ به نیازهای همه افراد از جمله پناهندگان، سایر افرادی که نیاز به حمایت بین‌المللی دارند و افراد با نیازهای خاص (مانند کودکان بدون همراه یا جدانشده و قربانیان قاچاق و سایر وضعیت‌های آزاردهنده) بر اساس استانداردهای بین‌المللی انجام دهند.

در مجموع لازم است سیاست‌های معطوف به حمایت بین‌المللی از پناهندگان به‌طور عام و جابجایی بلندمدت به‌طور خاص از جنبه ظرفیت‌های آن‌ها برای پیشبرد راه‌حل‌های مبتنی بر انتقال مشروع، و نیز اطمینان یافتن از رعایت حقوق بنیادین کلیه افراد آسیب‌پذیر در حال

planned for border check points", 2021.
<https://www.cbc.ca/>

- MAGER, THERESE. The Emergency Trust Fund for Africa: Examining Methods and Motives in the EU's External Migration Agenda; Volume/Issue No.PB-2018/2 , p. 8, 2018.

- Nethery, Amy; Hirsch, Asher. POLICY PAPER Externalisation of Migration Control Policies: An introduction, Comparative Network on Refugee Externalisation Policies , pp. 1-18, 2020.

- Sapanski, Audrey Lumley- Katarina Schwarz and Ana Valverde- Cano' The Khartoum Process and human trafficking'46-48. Forced Migration Review: Special Issue on "Externalisation"18 November 2021.

- Seelke, Clare Ribando; Kristin Finklea, U.S.-Mexican Security Cooperation: The Mérida Initiative and Beyond, Congressional Research Service, p. 32, 2015.

- Siegel, Dina. And Veronika Nagy (Eds), the Migration Crisis? Criminalization, Security and Survival Publisher: Eleven International Publishing; 1st edition (April 25, 2018), p 404, 2018.

اسناد حقوقی

- Al Jazeera Staff, 10 May 2023, US unveils rule that rights groups say stifles access to asylum, <https://www.aljazeera.com/news/>

- Buchanan, Kelly. Australia: Offshore, Processing of Asylum Seekers, the Law Library of Congress 1 January 2024, 6

Complicity of Australia and Italy". 19 (3) Human Rights Law Review 435–465, 2019.

- Ellis, Claire; Atak, Idil; Abu Alrob, Zainab. Expanding Canada's borders. FMR 68 – Externalisation, <https://www.fmreview.org/externalisation/ellis-atak-abualrob/>

- Gibney Matthew J, Hansen, Randall. Immigration and asylum: from 1900 to the present, University of Oxford, 2005.

- Hampton, Kathryn. etc. "Forced into Danger: Human Rights Violations Resulting from the U.S. Migrant Protection Protocols," Physicians for Human Rights (PHR), January 19, 2021, <https://phr.org/our-work/resources/forced-into-danger/>

- Hirsch, Asher Lazarus. 'The Borders Beyond the Border: Australia's Extraterritorial Migration Controls' Refugee Survey Quarterly, Volume 36, Issue 3, pp. 48–80 . 2017

- Human Rights Watch 2006, 4, World Report 2006: Events of 2005, <https://www.hrw.org/>

- Kneebone, Susan. 'The Bali Process and Global Refugee Policy in the Asia – Pacific Region' Journal of Refugee Studies, Volume 27, Issue 4, pp. 596–618, 2014.

- Kraler, Albert. "Learning from the Past: Protracted displacement in the post-World War II period", TRAFIG working paper No. 2, Pages 1-61, 2020. <https://trafig.eu/>

- Liew, J and Molnar P. "Clear safeguards needed around technology

- Martínez, Delmer. And Claudio Escalon, March 30, 2021 “Hundreds of migrants set out from Honduras, dreaming of US,” Associated Press, <https://apnews.com>
- Plaintiff S99/2016 v Minister for Immigration and Border Protection (MIBP), 2016, FCA 483
- Robins. Anthony, Ellis Island Historic District, New York City Landmarks Preservation Commission November 16, 1993
- Stevis-Gridneff, Matina. (26 November 2020). E.U. Border Agency Accused of Covering Up Migrant Pushback in Greece”.The New York Times. Retrieved 16 January 2021
- The U.S.-Cuba accord on migration, September 9, 1994
- Tunney, Catharine. “Canada’s asylum agreement with the U.S. infringes on Charter, says Federal Court,” CBC News, July 23, 2020, <https://www.cbc.ca/>
- UNHCR Global Appeal 2024. <https://reporting.unhcr.org/global-appeal-2024/resource->
- UNHCR, Figures at a Glance, 2023, <https://www.unhcr.org/about-unhcr/who-we-are/figures-glance>
- UNHCR, Complementary pathways for admission to third countries, June 2022 <https://www.unhcr.org/complementary-pathways>
- UNHCR Note on the “Externalization” of International Protection, 28 May <https://tile.loc.gov/storage-services/service/il/llglrd/2024555200/2024555200.pdf>
- CBSNews, May 7, 2021, children crossed border alone after being expelled with families to Mexico, <https://www.cbsnews.com/news/migrant-children-left-families-asylum-border/>.
- Ellyatt, Holly, September 15, 2015, CNBC, ‘Europe in disarray: Borders close amid migrant crisis. <https://www.cnbc.com/2015/09/15/migrant-crisis-prompts-europe-to-toughen-border-controls.html>
- European Commission, New Migration Partnership (Commission announces): reinforced cooperation with third countries to better manage migration’7 June 2016 <https://ec.europa.eu/commission/>
- EU-Turkey Statement & Action Plan, 18 March 2016.
- Executive Order No. 12,807, 57 Fed. Reg. 23, 133 (1992).
- Kulish, Nicholas. August 14, 2019 And Mike McIntire, “Why an Heiress Spent Her Fortune Trying to Keep Immigrants Out,” NY Times, <https://www.nytimes.com/>
- Lisbon Expert Roundtable, 9-10 December 2002, Summary Conclusions on the Concept of Effective Protection in the Context of Secondary Movements of Refugees and Asylum-Seekers <https://www.refworld.org/docid/3fe9981e4> .

High Commissioner's Programme, Standing Committee, 30th Meeting, UN Doc. EC/54/SC/CRP.14, 10 June 2004, p. 2.

- UNHCR Executive Committee meetings, General Conclusion on International Protection, 8 October 1999, No. 87 (L) <https://www.unhcr.org/publications/general-conclusion-international-protection-5UN> OHCHR, 2014 Recommended Principles and Guidelines on Human Rights at International Borders, Geneva, Switzerland: OHCHR. 1-2 <http://www.ohchr.org>

- Zandonini, Giacomo. (2019) 'Biometrics: The new frontier of EU migration policy in Niger', published on 6 June 2019 by The New Humanitarian. <https://www.thenewhumanitarian.org/>

- Zolan Kanno-Youngs, Hamed Aleaziz and Eileen Sullivan (January 20, 2025). "Trump Starts Immigration Crackdown, Enlisting the Military and Testing the Law ". The New York Times.

سایت اینترنتی

- https://www.unhcr.org/cy/wp-content/uploads/sites/41/2018/05/UNHCR_Brochure_EN.pdf

2021, 1-2 www.refworld.org/docid/60b115604.html

- UNHCR , Brief of the United Nations High Commissioner for Refugees before the Supreme Court of the United States in the case CHAD F. WOLF, et al., PETITIONERS, v. INNOVATION LAW LAB, et al., 22 January 2021, No. 19-1212, <https://www.refworld.org/>

- UNHCR (June 2020) Hungarian Act LVIII of 2020 on the Transitional Rules and Epidemiological Preparedness related to the Cessation of the State of Danger www.refworld.org/

- UNHCR, Legal considerations regarding access to protection and a connection between the refugee and the third country in the context of return or transfer to safe third countries, April 2018, 1-5, www.refworld.org/docid/5acb33ad4.html

- UNHCR Office in Cyprus, December 2017, Protecting Refugees, P: 13

- UNHCR, November 2017, General legal considerations: search-and-rescue operations involving refugees and migrants at sea, para7. www.refworld.org.

- UNHCR (May 2013) Guidance Note on bilateral and/or multilateral transfer arrangements of asylum – seekers

- UNHCR, the The Asylum Procedures Directive, 2005 <https://www.unhcr.org/sites/default/files/legacy-pdf/4a9d12ef9.pdf>

- UNHCR, 'Protracted Refugee Situations', Executive Committee of the